PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

LAUSUNTO

Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 74/2016 vp)

Patentti- ja rekisterihallitus suhtautuu myönteisesti lainmuutosehdotuksiin. Ehdotetuilla säännöksillä on mahdollista luoda edellytykset vahvan sähköisen tunnistamisen ja sähköisen allekirjoituksen käyttöön hallinnossa ja rajat ylittävässä sähköisessä asioinnissa.

Tunnistusvälineen käytöstä ja tietojen päivittämisestä

Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lakiin ehdotetaan lisättäväksi säädös, jonka mukaan tunnistusvälineen tarjoajan ja luottamuspalvelua tarjoavan varmentajan on hankittava ja päivitettävä oikeushenkilön tunnistuspalvelun tarjoamiseksi tarvitsemansa tiedot yritys- ja yhteisörekistereistä (7 a §). Tämän lisäksi tunnistuspalvelun tarjoajan on varmistettava, että sen tunnistuspalvelun tarjoamiseksi tarvitsemat tiedot ovat ajan tasalla yritys- ja yhteisötietorekisterien tietojen kanssa. Saman lakiin ehdotetaan lisäystä, jonka mukaan oikeushenkilön ilmoitettu henkilöllisyys tulee varmentaa yritys- ja yhteisörekistereistä (17 a §). Henkilöllisyys varmennettaisiin PRH:n ylläpitämistä kauppa-, yhdistys- tai säätiörekisteristä.

Pykälän 17 a osalta todetaan, että PRH:n rekisterit ovat mainitun hakijan tunnistamisen kannalta oikea lähde. Mahdolliset ongelmatapaukset liittyvät tunnistusvälineen päivittämiseen oikeushenkilön tilan tai edustamistietojen päivittyessä. Tämän pykälän osalta voidaan tulkita tarkastamisen koskevan vain tunnistusvälineen hakemisen hetkeä. Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman rooli- ja valtuutuspalvelun (RoVa) toteutukseen kuuluu oleellisesti oikeushenkilön edustamistietojen tarkastaminen PRH:n rekisteristä reaaliaikaisesti edustamisen hetkellä. Tämä toimintamalli eroaa mallista, joka voidaan toteuttaa itsenäisellä vahvalla tunnistamisvälineellä (HE:n yleisperustelujen luku 5.2).

Lainmuutosten vaikutus PRH:n tietopalvelutulojen määrään

Patentti- ja rekisterihallitus ilmaisi lausuntokierroksen aikana huolensa siitä, että luonnoksessa hallituksen esitykseksi ei ollut kuvattu riittävän konkreettisesti lainmuutoksen vaikutuksia PRH:n viranomaistoimintaan. Nyt käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä vaikutuksia ei ole edelleenkään kuvattu kovin selkeästi. HE:n sivulla 21 on todettu, että esityksen vaikutuksia Patentti- ja rekisterihallituksen tuloihin on vaikea arvioida. Lainvalmisteluasiakirjoissa ei ole arviota siitä, kuinka oikeushenkilöille tarjottavien tunnistusvälineiden kysyntä ja tarjonta kehittyvät Suomessa.

Viranomaisessa hyödynnettävien tietojen osalta ilmeisesti maksuton tarjonta laajenee ja sillä on vaikutusta PRH:n tulokertymään. PRH:n toiminnan rahoittamisen kannalta huomion arvoista on se, miten lakiehdotus vaikuttaisi PRH:n nykyisiin tietopalvelutuloihin. PRH:n tietopalvelutulot muodostuvat lähinnä kaupparekisteritietojen välittämisestä sovelluskyselyjen, verkkokaupan ja asiakirjatilausten muodossa. Sähköisen edustamisen tiedot, joilla mahdollistetaan oikeushenkilön tunnistamista ja allekirjoittamista, muodostavat merkittävän osuuden mainituista tietopalvelutuloista.

Jouko Koitto
tiimiesimies
Patentti- ja rekisterihallitus
Yritykset ja yhteisöt